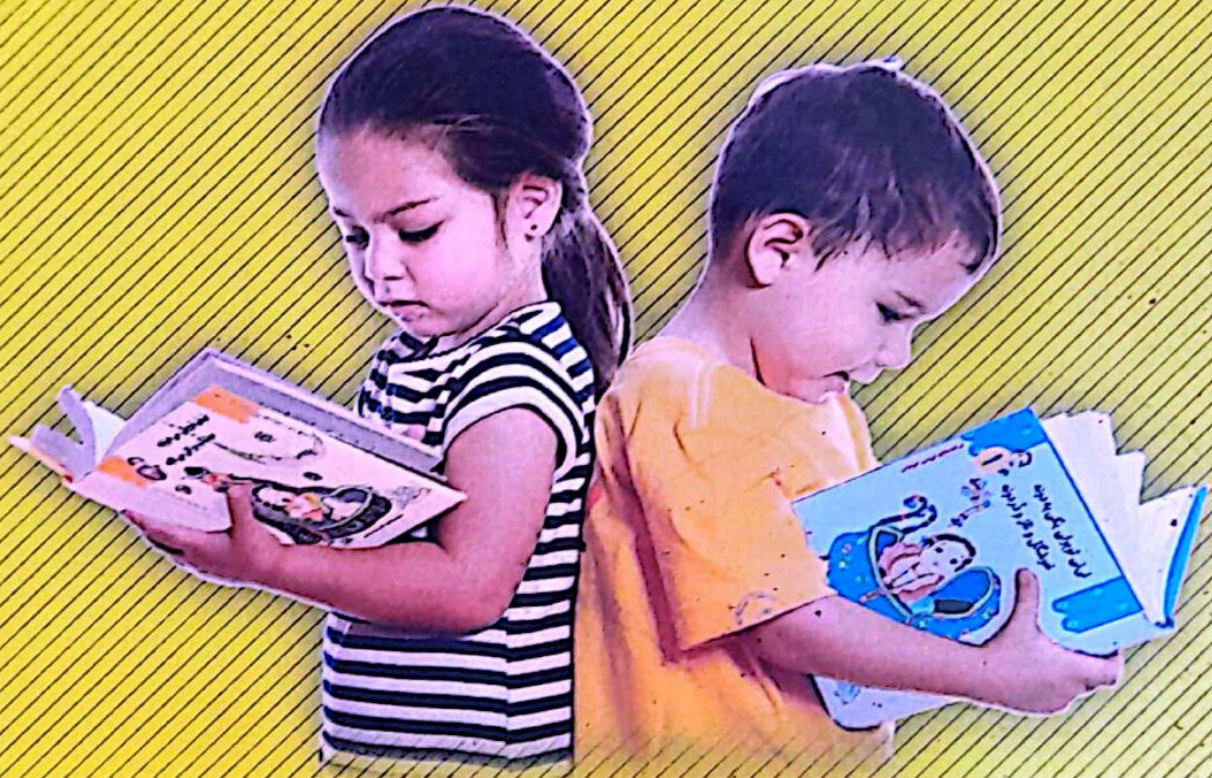

بنیاد ملی اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

کودکان و افزایش جمعیت

ایجاد زمینه‌ی اندیشه در افزایش جمعیت
از طریق کتاب کودک

تهیه و اجرا: فاطمه اقوامی
ناظر: اسماعیل نوده فراهانی

بسمه تعالی

مجازنی کوتاه از کتاب‌های مرتبط با حوزه‌ی کودک و خردسال
با تأکید بر شناسایی الگوهای موجود یا قابل استفاده در راستای

ایجاد زمینه‌ی اندیشه در الگوباشی جمعیت از طریق
کتاب کودکی

تهیه و اجرا: فاطمه اقوامی

ناظر: اسماعیل نوده فراهانی

ناظر هنری: محسن مالکی

طراحی جلد: علی موحدی

ملازمت راهبردی: بنیاد خانم الیوه‌صیاء (عج)

مهر ۱۳۹۳

فهرست

۴	معرفی گزارش
۵	مقدمه
۷	کتاب کودک و خردسال
۹	انتشارات حوض نقره
۱۰	انتشارات شهر قلم
۱۰	انتشارات ریحانه
۱۱	انتشارات قدیانی (بنفشه)
۱۱	انتشارات براق
۱۲	انتشارات حوا
۱۲	انتشارات ترنم
۲۲	گزارش تصویری

مقدمه

یکی از راهبردهای افزایش جمعیت، ایجاد بستر و زمینه‌ای است تا خانواده‌ها در فضایی منطقی و انسانی نسبت به مسئله افزایش جمعیت بیندیشند. به عبارت دیگر، نگرش صرفاً اقتصادی یا سیاسی بدون لحاظ ساختن ابعاد عاطفی و انسانی سبب اتخاذ تصمیمات غیراصولی در بسیاری از حوزه‌ها از جمله در زمینه تنظیم بُعد خانوار شده است. به همین جهت، مواردی نظیر گفتمان بهداشت و زیبایی زنانه، گفتمان ترقی و خودشکوفایی و... مهم‌ترین موانع مواجهه همه‌جانبه، انسانی و اخلاقی زنان و دختران ایرانی با مقوله فرزندآوری شده و ارزش‌هایی نظیر مادری را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد.

برای ایجاد چنین زمینه‌ی مساعدی، استفاده از لحظات شیرین روابط مادر و فرزند، می‌تواند کارگشا باشد. بدین منظور، استفاده از روش فعال کردن تخیل مادر و کودک که سابقه‌ی زیادی در غرب دارد، می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. در واقع، فعال ساختن تخیل کودک نسبت به داشتن خواهر و برادر، یا داشتن تجربه‌ی عمه، عمو، دایی و خاله شدن بخشی از این فرایند را تشکیل می‌دهد. بعلاوه، یادآوری خاطرات بی‌واسطه تجربه خانواده پرجمعیت - با همه مزایا و معایبش - برای مادران نسل کنونی که خود متعلق به دوره‌ای هستند که بطور میانگین خانواده‌ها سه تا چهار فرزند را داشته‌اند، بخش دیگر فرآیند مورد نظر را به خود اختصاص می‌دهد.

یکی از بسترهایی که فرایند فوق در آن امکان ظهور و بروز دارد، لحظه‌ی مطالعه‌ی کتاب‌های کودکانه توسط مادران است؛ لحظاتی که مادر و کودک ضمن طی روند آموزش و فراغت و مهرورزی می‌توانند تأمل بی‌واسطه و بازاندیشانه در امور را تجربه

معرفی گزارش

این گزارش تنها بر اساس یک ایده‌ی کوچک؛ یعنی، «ترویج فرزندآوری از طریق کتاب کودک» تهیه شده و از روش مشاهده‌ی ساده و گردآوری منابع، از طریق حضور در میدان تحقیق فراهم شده است. اما بدیع بودن ایده، خلأ جدی در این حوزه، هزینه‌ی محدود برای ورود و سرمایه‌گذاری در این بخش، وجود ظرفیت‌هایی نظیر مجمع ناشران انقلاب اسلامی و کارگروه تعلیم و تربیت اشراق، حضور قابل قبول جریان حزب... در عرصه‌ی نشر و... به اهمیت آن می‌افزاید. همچنین مجری و تهیه‌کننده بواسطه سلیقه و ذائقه زنانه خود تا حدود زیادی تفسیر و تحلیل لازم از منظری مادرانه را ترسیم کرده که می‌تواند کمک مؤثری در فهم ذائقه گروه مخاطب داشته باشد. با عنایت به آنچه گفته شد اهمیت این گزارش به کیفیت اجرا و مبانی نظری آن نیست، بلکه به موقعیت کاربردی و مسئله‌محور آن مربوط است. شایان ذکر است که اجرایی کردن اندیشه‌ی اصلی این گزارش، از وظایف میز تخصصی جمعیت به شمار نمی‌آید.

کتاب کودک و خردسال

نظر به اهمیت کتاب، در پرورش روح و فکر کودکان و خردسالان، و با توجه به این که در سطح شهر فروشگاه‌های تخصصی کتاب این گروه سنی از جامعه انگشت‌شمار است، نمایشگاه کتاب جایگاه بسیار مهمی در شناخت روند تغییر و تحولات کتاب کودک و نوجوان دارد. در بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، ۲۷۸ کودک در بخش کودک و نوجوان حضور داشتند و برای نخستین بار ۶ غرفه نیز به اموری مانند اسباب بازی و لوازم التحریر اختصاص داده شده بود. حضور این تعداد ناشر در کنار هم، فرصت خوبی را فراهم می‌کند تا بتوان به تحولات صورت گرفته در این زمینه، نگاه عمیقی انداخت. گرچه تحقیق و تفحص در این زمینه زمانبر است؛ اما با یک گردش کوتاه در این بخش از نمایشگاه، نکات مفیدی به دست می‌آید که در این فرصت سعی می‌شود گزارش مختصری شود. ابتدا نگاهی به مسائل عمومی قابل توجه در بخش کودک و نوجوان بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی می‌اندازیم و سپس سعی می‌شود توضیحات مختصری در مورد برخی غرفه‌ها که اهمیت بیشتری دارند، داده شود و در ضمیمه‌ی گزارشی تصویری از کتاب‌ها و طرح‌های زیبا و کارآمد که می‌تواند باعث جذب مخاطب باشد، ارائه می‌شود. کتاب‌های مرتبط با موضوع تحقیق نیز به گزارش پیوست می‌شود.

مناصفانه در این دوره از نمایشگاه کتاب، شاهد تحول زیادی در عرصه‌ی کتاب کودک و نوجوان نبودیم و تعداد قابل توجهی از غرفه‌ها فاقد کتاب‌های جدید و مطبوعی با تحولات جامعه و جهان بودند. تکراری بودن موضوعات کتاب‌ها آن هم بدون هیچ گونه خلاقیتی، قضیه‌ای است که به چشم می‌آید. کتاب‌های عرضه شده در انتشارات جواهری نمونه خوبی برای این مورد است. بیشتر کتاب‌های این غرفه، کتاب‌هایی با

نمایند. خواندن شعر، تکمیل یا رنگ‌آمیزی نقاشی، چیدن پازل، پر کردن درخت ناملی (شجره‌نامه)، حدس زدن فرزند یک زوج از میان گزینه‌های پیشنهادی و... شیوه‌هایی هستند که می‌توانند در این راستا استفاده شوند. همچنین، قالب‌های قصه‌گویی، شعرخوانی، سرودخوانی و موارد مشابه به صورت فردی (در خانه) و بصورت دسته جمعی (در مهدکودک‌ها، مهدهای قرآنی و هر جایی که کودکان حضور دارند) قابل توصیه است. اگرچه وجود کلیپ‌های جذاب در فضای مجازی، انیمیشن‌های مرتبط در رسانه ملی، داستان‌ها و رمان‌هایی که تصویرگر شادی‌ها و غم‌های خانواده بر جمعیت هستند و... نیز از تاثیرگذاری زیادی برخوردار خواهند بود. برای تحقق راهبرد یاد شده طی کردن مراحل زیر ضروری به نظر می‌رسد:

۱. شناسایی ظرفیت‌های موجود و همکاری در توزیع گسترده و ارزان‌تر آن (با هدف تسهیل دسترسی و فرار گرفتن در اختیار مخاطب واقعی و نه صرف خرید انبوه و توزیع میان فعالان فرهنگی)

تذکره: در این بخش با توجه به بیضاعت بازار نشر و نیاز فوری کشور، باید به حداقل‌ها اکتفا کرد.

۲. سفارش کارهای جدید به مجموعه‌های مستعد که سابقه‌ی کار در این حوزه را دارند و نه فعالان همفکری که در این حوزه نوپا یا ضعیف هستند.

تذکره: در این بخش با توجه به بیضاعت جریان نشر و تنوع فرهنگی مخاطبان، باید به سطح متوسطی اکتفا کرد.

طراحی کارهای جدید با پشتوانه‌ی اندیشه‌ای جدی که بتواند در این حوزه به برند تبدیل شود و احتمالاً اشکالات موارد قبلی را نداشته باشد.

تذکره: در این بخش باید سقف مطالبات را تقاضا کرد.

ایران بان: تمسک بزرگ رو بالا بیار (آرال. استاین)، ترسناک تر از واقعت (آنتونی هورویتس)

از دیگر مواردی که در بخش کودک و نوجوان نمایندگان به چشم می آید و می تواند مورد توجه قرار بگیرد، عرضی کتابهایی است که کاملاً بیگانه با این گروه سنی بود. البته با توجه به این که معمولاً والدین کودکان و نوجوانان هنگام خرید و بازدید از این بخش همراه آنها هستند، می تواند فرصت خوبی برای عرضی برخی کتب تربیتی، آموزشی و روانشناسی - آن هم با مباحث مرتبط با این رده سنی - به والدین باشد. اما ارائه برخی کتب در این بخش هیچ توجه منطقی و عقلانی نداشت. به طور مثال در بخشی از غرفه انتشارات قدیانی (بنفشه) کتی با عناوین زیر در معرض دید قرار گرفته بود: تفاوت های دختر و پسر و راه و رسم خواستگاری، آسیب شناسی روابط پیش از ازدواج، راه و رسم همسر داری در جامعه امروزی، تشخیص و تغییر رفتارهای ناهنجار همسر و...

گزارش کوتاه غرفه های مرتبط با کودک و خردسال در این قسمت از گزارش، توضیحات کوتاهی در مورد برخی از غرفه ها که مورد توجه قرار گرفت، بیان می شود:

انتشارات حوض نقره:

غرفه ای با تزیینات و عرضه کتابهایی با طراحی ها و اسامی بسیار جذاب. البته با توجه به عناوین برخی کتب ارائه شده در این غرفه به نظر می رسد از نظر محتوایی باید در مورد آن تخصص و تحقیق کرد. به طور مثال در این غرفه کتابی با عناوین زیر به فروش می رسند: راز فنک شویی، فنک شویی، رابطه ها (فنک شویی روابط زن و مرد)،

داستان های قدیمی بدون هیچ طراحی جدید و خلاقیتی است.

نکته ای دیگر حجم بالای کتب ترجمه شده در غرفه های این بخش است. برخی از این کتب به رمان های معروف و قدیمی خارجی مثل سیندرلا، شاهزاده و گدا، بر باد رفته، آرزوهای بزرگ و... اختصاص داشتند؛ اما تعداد قابل توجهی از آنها نیز جدید بودند. به طور نمونه در انتشارات پیک دیران کتب عرضه شده همگی به آثار ترجمه شده اختصاص داشت. و ۹۰ درصد کتاب های ناشران دیگری مثل دبیر، سامر، شاپریک طلائی و... نیز این گونه بود.

کتابهایی با موضوع وحشت نیز در مقایسه با سال های گذشته بیشتر به چشم می آید. و میزانی از فضای برخی از غرفه ها برای کتی در این زمینه در نظر گرفته شده است. نکته ای که در این میان باعث نگرانی است، این است که بیشتر این کتب به صورت ترجمه هستند و محتوای آنها بسیار با فرهنگ و افکار کودکان مافصله دارد و حتی در برخی موارد کاملاً در تضاد با آموزه های اسلامی است. برای این مورد هم می توان به نمونه های زیر اشاره کرد:

- * انتشارات قدیانی (بنفشه): برادر تا پای مرگ، تولد یک قاتل (دارن شان)
- * نشر پیدایش: اردوگاه وحشت، آدم گرگ مرداب، اردوی نفرین شده، راز مجموعه سرخ، روح بی سر و... (آرال. استاین)، ارواح سرگردان (آنتونی هورویتس)
- نشر ویستا: اعتراف: آیا می توانی با حقیقت کنار بیایی...؟، از چه چیزی بیشتر می ترسی؟، به اردوگاه وحشت خوش آمدید، زمان وحشت، دومین وحشت و... (آرال. استاین)
- * نشر پلیکان: بازی بقاء، بازی های ترس، به خانه ی مردگان خوش آمدید، شیخی در همسایگی و... (آرال. استاین)

انتشارات قدیانی (بیلهشه):

غرفه ی این انتشارات در نمایشگاه وسعت زبانی را در اختیار داشت و جزو انتشاراتی بود که با کتابهای زیادیدر نمایشگاه حضور داشت. گرچه تعداد قابل توجهی از کتابها از سالهای پیش تفسیری نگرده بودند این انتشارات نسبت به دیگران عملکرد خوبی داشت. این نشر رده سنی گستردهای را تحت پوشش قرار داده و برای خردسالان تا نوجوانان در زمینههای گوناگون کتاب عرضه کرده بود. یکی از کتابهای چشمگیر کتاب «از این خونه به اون خونه - تفسیر زیبای مفهوم مرگ برای بچهها با نگاهی به دین و روانشناسی» نوشته غلامرضا حدیری ابهری بود که توانسته بود مفهوم مرگ را برای کودکان توضیح دهد. مهارت این نشر در عرضهی چنین کتابی می تواند در زمینههای گوناگون از جمله مسله مورد نظر ما، استفاده شود.

انتشارات براق:

نشر براق ناشر برگزیده نمایشگاه بین المللی کتاب در سال ۱۳۹۲ است. بیشتر کتابهای این نشر در زمینه موضوعات قرآنی و مهارت های زندگی برای کودکان با طراحی ها و خلاقیت های بسیار عالی و جذاب بود. با توجه به بررسی کتب این غرفه و با توجه به نوع دیدگاه های بیان شده در کتاب ها، به نظر می رسد می توان با این انتشارات در مورد افزایش جمعیت از طریق کتاب همکاری کرد.

فنگ شوی مجردها: ۱۰۸ راه برای چیدمان محیط اطراف، برای پذیرش نیروی عشق، زندگی، گزین گوبه های بانولوکونیلو، خاطرات یک بچه چلمن: روزهای سگی سگی (این کتاب چند جلدی است)، خاطرات کانابه فروید.

همچنین در این غرفه یک مجموعه کتاب به فروش می رسد که بسیار خلافا نه طراحی و نام گذاری شده بود و برای الگو در زمینه های مختلف مفید به نظر می رسد. برخی از عناوین این مجموعه به این صورت بود: امکان نداره بخوای سرباز اسکندر کبیر باشی، امکان نداره بخوای در انقلاب کبیر فرانسه از طبقه ی اشراف باشی؛ اوقاتی هورناک در پاریس سیری می شود، امکان نداره بخوای جای یک گلادیاتور رومی باشی و ...

انتشارات شهر قلم:

نشر شهر قلم در عرضه کتاب های کودکان در طرح ها و اشکال گوناگون بسیار خوب عمل کرده بود. از انواع گوناگون کتب ابری، سمبندی، بازی و ... برای سنین مختلف در این غرفه استفاده شده بود. در این غرفه کتاب های گوناگونی برای آموزش انواع اطلاعات و مهارت ها به کودکان ارائه شده بود که می تواند برای الگو گیری و استفاده ی بسیار کارآمد باشد. از جمله کتاب های این نشر مجموعه کتاب آموزش زندگی به کودکان است (با عناوینی چون: حالا باید چی بخورم؟، حالا باید چه بپوشم؟ و...) که با طراحی و رنگ آمیزی خوبی در اختیار کودکان قرار گرفته بود.

انتشارات ریحانه:

اقدام چشمگیر این نشر، انتشار کتاب داستان های قدیمی و معروف ایرانی انا با طراحی های جدید و سمبندی بود که این گونه کتب می تواند در جذب کودکان مؤثر واقع شود.

نمایشگاه کتاب و موضوع ایجاد زمینه‌ی اندیشه به افزایش جمعیت از

طریق کتاب کودک

موضوع ایجاد زمینه اندیشه به افزایش جمعیت از طریق کتاب کودک، موضوع جدید و خاصی است که تاکنون کمتر انتشاراتی در این زمینه طرحی پیشنهاد داده است و حتی انتشاراتی که در زمینه کتب مذهبی کار می‌کنند، هنوز توجه چندانی به این مقوله مهم نداشته‌اند. عده‌ای مرتبط با موضوع مورد نظر سعی در انجام کارهایی داشته‌اند، اما بیشتر آنها تمرکز خود را بر روی آماده‌سازی فرزند اول برای تولد فرزند دوم قرار داده‌اند و نه تشویق و ترغیب کودک برای داشتن خواهر و یا برادر. در ضمن بیشتر کتاب‌هایی که به صورت اصولی‌تر به این امر پرداخته‌اند، ترجمه هستند و مناسبانه نویسنده‌گان و شاعران ایرانی در این زمینه کمتر تلاش کرده‌اند.

در مجموع توانستیم به ۸ عنوان کتاب که به صورت مستقیم به این مسئله توجه داشته‌اند، دست یابیم که در زیر به آنها اشاره‌ای گذارای می‌کنیم.

روزی که قرار بود برانیم به دنیا بیاید

۱. روزی که قرار بود برادرم به دنیا

بیاید

نویسنده: کرستان ژولی بوآ

مترجم: سید محمد مهدی شجاعی

تصویرگر: کرستان هاینریش

مشخصات نشر: تهران، نشر چکمه،

۱۳۹۲

انتشارات حوا:

دو کتاب موجود در این غرفه با عنوان: «با وجود تو؛ فلسفه تولد کودک»، نوشته: بی‌جی هنسی، ویراستار: مصطفی رحماندوست، مترجم: مریم رزاقی، تصویرگر: هیروی ناکاتا و کتاب «بزرگترین شغل دنیا: مفهوم‌سازی جایگاه مادری برای کودکان»، نوشته: هریت زینرت، مترجم: مریم رزاقی، تصویرگر: لارن براون به گونه‌ای با مسئله مورد نظر ما هم‌خوانی داشت. تنها از نظر طراحی کمی دچار مشکل بود و به نسبت برخی کتب دیگر بسیار جذاب نبود. اما در صورت نیاز و برای کسب تجربه می‌توان به آنها مراجعه کرد.

انتشارات ترنم:

متأسفانه این نشر از نظر محتوا، کتاب قابل توجهی نداشت؛ اما از لحاظ طراحی کتاب‌ها به خصوص مجموعه ۸ جلدی شعر و رنگ‌آمیزی، سروده: علی میری بسیار قابل توجه بود. طراحی جذاب روی جلد این مجموعه بسیار مورد توجه کودکان و مادرانشان قرار گرفته بود.

انتشارات تولد - پیام مشرق - دلفین آبی - زعفران - سایه گستر:

۵ انتشارات نامبرده در زمینه ارائه کتب گوناگون ابری، بادی، اکلیلی، بازاری، سه‌بعدی و... با انواع طراحی زیبا و جذاب با موضوعات مختلف بسیار خوب کار کرده بود. گرچه در زمینه مورد نظر ما کتابی نداشتند، از نظر طراحی و الگوگیری برای یک کتاب جذاب، مراجع بسیار خوبی به حساب می‌آیند.

۳. تولد نوزاد جدید
 نویسنده: آن‌سی وادی
 مترجم: حسین فتاحی
 تصویرگر: استغین کارت رایت
 مشخصات نشر: تهران، کتاب‌های بنفشه
 (مؤسسه انتشارات قدیانی)، ۱۳۸۰

داستان کتاب در مورد به دنیا آمدن فرزندی

جدید در یک خانواده چهار نفری است. کتاب، مباحث را بسیار ساده و روان مطرح کرده است. نوع بیان داستان به دنیا آمدن فرزند جدید و جنب و جوشی که در خانواده به وجود آمده، می‌تواند در کودکان، علاقه به داشتن خواهر یا برادر ایجاد کند. تصویرگری کتاب هم نسبتاً خوب است گرچه می‌تواند بسیار بهتر از این عمل شود.

ماجرای این کتاب در مورد جوجه خروسی است که دوست دارد برادری داشته باشد.

نویسنده، این علاقه‌مندی و همچنین، رابطه بین او و جوجه تازه متولد شده را با داستانی جالب به تصویر کشیده است. کتاب حجم بالایی ندارد و داستان بسیار ساده و روان بیان شده است. تصویرگری زیبا و نوع کاغذ استفاده شده برای کتاب از خوبی‌هایی است که بر جذابیت کتاب افزوده است. با توجه به مضامین کلی، این کتاب جزو کتاب‌هایی است که می‌تواند در ایجاد علاقه‌مندی بچه‌ها به داشتن خواهر و یا برادر مفید باشد. تنها نکته منفی کتاب، وجود یک عبارت بی‌ادبانه در متن کتاب است.

۲. هم بازی

(مجموعه شعر، رنگ‌آمیزی و برچسب)
 شعر، تصویر و گرافیک: مهشید هاشمی
 مشخصات نشر: تهران، پیام مشرق، ۱۳۸۹

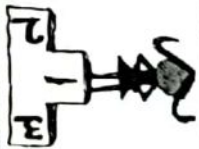

کتاب هم‌بازی یک کتاب شعر است که با انیماسی کودکانه و زیبا به تولد یک نوزاد جدید و رابطه فرزند اول با او پرداخته است. تصاویر کتاب برای رنگ‌آمیزی کودکان طراحی شده است و این بر جذابیت کتاب برای کودکان افزوده است. به نظر می‌رسد کتاب از هر نظر برای عرضه به خردسالان مناسب باشد.

این مسئله را یک مسئله عادی جلوه دهد و دوستان را جایگزین خوبی برای خواهر یا برادر به نوجوان معرفی می‌کند. و حتی گاهی اوقات با جمله‌هایی مانند: «توجه کن! با برادر کوچولوی شیطان و پر جنب و جوش و با خواهر بزرگی که فقط در فکر این طرف و آن طرف رفتن است، آن قدرها سرگرم نمی‌شوی، دلیل ندارد آن‌ها هم مشتاق چیزهایی باشند که تو علاقه داری؛ بنابراین هر لحظه بگو مگو دارید... بس کن! این قدر برای خودت صحنه‌سازی نکن» نوجوان را از داشتن خواهر یا برادر دلسرد و متفر می‌کند.

همچنین از آنجایی که این کتاب، کتاب ترجمه شده است در برخی قسمت‌ها، از نظر محتوا با فرهنگ ایرانی - اسلامی فاصله دارد. مثلاً در بخشی از کتاب تک‌والد بودن در خانواده را یک امر عادی معرفی می‌کند و یا در قسمت دیگر از حیوان خانگی به عنوان جایگزینی برای خواهر یا برادر یاد می‌کند.

به طور کلی می‌توان گفت متأسفانه این کتاب با همین فرم و محتوا در راستای اهداف افزایش جمعیت قرار ندارد و در نگاهی جامع‌تر، کتاب یاد شده اصلاً سودمند نیست. فقط می‌توان از نوع نگاه خلاقانه و شیوه طرح مباحث کتاب الگو گرفت. و از مطالب برخی قسمت‌های کتاب مانند بخش «به نظر همه من وقت بسیاری برای چت صرف می‌کنم» استفاده کرد.

مجله پژوهش‌های الهیات و معارف اسلامی - شماره ۱۳۸۹

چطور باید به یکی از دو فرزند یا نذر؟

نام ویرسان و مشکلاتی‌های من با خواهر، برادرهای من، بزرگی می‌کنند. دلم می‌خواست یک برادر کوچولو داشته باشم. نذر هم یکی به دو نذر هم به من می‌گفتند چه نذر به نظر من خانواده‌های ۱۳۸۹ به جمعیت‌های نذر برای من تقسیم کردن نذر سختی است

۴. چطور باید بچه یکی به دونه زنده

بماند؟

نویسنده: امانول ریگون / ماری اوفره

بریکون

مترجم: محمود بهر روزی

تصویرگر: زاگ ازم

مشخصات نشر: تهران، ایران بان،

۱۳۸۹

این کتاب سعی کرده با نگرشی روان‌شناسانه به مسائل و مشکلاتی که تک فرزندان در خانه و در روابط با پدر و مادرشان با آن برخورد می‌کنند، بپردازد. متن کتاب و نوع نگارش آن خلاقانه و بسیار خوب صورت گرفته است. این کتاب در نظر اول، کتاب بسیار خوبی در موضوع تحقق ایجاد زمینه اندیشه به افزایش جمعیت از طریق کتاب کودک برای رده سنی نوجوان به نظر می‌آید، اما با مطالعه کامل کتاب و دقت در متن آن عکس این مطلب آشکار می‌شود. موضوعات مطرح شده در این کتاب به نحوی است که می‌توانیم آن را کتابی در زمینه تشویق برای تک‌فرزندی در نظر بگیریم و در بسیاری از قسمت‌های کتاب سعی شده

داستان این دو کتاب شهر، به هم پیوسته و در ادامه هم هستند. از آنجایی که این دو کتاب به شعر هستند برای سنین پیش دبستانی و دبستان مناسب به نظر می‌رسد و برای آن‌ها جذاب‌تر است. متأسفانه طراحی و تصویرسازی کتاب بسیار ضعیف است و از جذابیت کتاب به شدت کاسته است. البته شعرهای کتاب هم از نظر وزن شعری و در بسیاری از موارد دچار مشکل است؛ اما به صورت کلی اگر نسبت به طراحی و تصویرسازی آن اقدامی صورت گیرد، می‌تواند در این زمینه استفاده شود.

فانی حوری، ز کدیبه
به بچه‌ی دیگه؟
چه بامزها

۷. به بچه دیگه؟ چه بامزها
نویسنده: فانی حوری / ز کدیبه
مترجم: نسرتین گلدار
مشخصات نشر: تهران، نشر با فرزندان،
نوبت هشتم ۱۳۸۹

نویسنده کتاب ورود یک نوزاد جدید به

خانواده را بسیار خوب به تصویر کشیده است. گرچه مفهوم اصلی کتاب حول محور حسادت فرزند جدید می‌گذرد با این همه علاقه‌مندی فرزند اول به نوزاد تازه متولد شده را به خوبی به تصویر کشیده است. تصویرسازی کتاب هم در سطح خوبی قرار دارد.

مامان پری دوباره چه
می‌خواد نی نی بیاره

۵. مامان پری دوباره می‌خواد
نی نی بیاره
شاعر: ناصر کشاورز
تصویرگر: نیلوفر میرمحمدی
مشخصات نشر: تهران، نشر
رویش،
نوبت هشتم ۱۳۹۲

مامان پری به نی نی
آورد، می‌خوای ببینی

۶. مامان پری به نی نی آورد،
می‌خوای ببینی؟
شاعر: ناصر کشاورز
تصویرگر: نیلوفر میرمحمدی
مشخصات نشر: تهران، نشر
رویش، نوبت هشتم ۱۳۹۲

پسر خاله چه نازه
قایق برام می سازه

۲. پسر خاله چه نازه / قایق برام می سازه

شاعر: ناصر کشاورز

تصویرگر: نیلوفر میر محمدی

مشخصات نشر: تهران، نشر روش، نوبت ششم

۱۳۸۷

مضامین این دو کتاب هم مانند موارد قبلی در ادامه هم هستند. این دو کتاب مستقیماً به موضوع مورد نظر ما ربط پیدا نمی کنند؛ ولی از آنجایی که اگر بچه‌ها لذت داشتن خاله، دایی، عمو، دختر خاله، پسر خاله و... را درک کنند مطمئناً در ذهن فعال و پویای آن‌ها برای بهره‌مند کردن نسل بعد از این لذت جرقه‌ای خواهد خورد و این خود مشوقی است برای داشتن خواهر و برادر.

با توجه به تعداد کم کتب در این زمینه، دارای گستره انتخابی فراوانی نیستیم. از میان کتاب‌های اشاره شده، کتاب شماره ۱ از روش غیر مستقیم و جالبی برای علاقه‌مند کردن بچه‌ها به داشتن خواهر یا برادر استفاده و از نظر طراحی و تصویرگری هم خوب عمل کرده است. همچنین کتاب شماره ۲ برای گروه سنی خردسال مناسب است و از آنجا که در کنار سروده‌ها، رنگ‌آمیزی را در اختیار بچه‌ها قرار داده بسیار جذاب به نظر می‌آید.

در مجموع باید گفت با بررسی دقیق این ۸ عنوان کتاب، هم می‌توان از چند مورد از آنها استفاده کرد و هم می‌توان از آنها الگوهای خوبی را برداشت نمود.

از میان انتشارات مطرح شده هم به نظر می‌رسد می‌توان با انتشاراتی چون براق، کتاب‌های فندق (واحد کودک مؤسسه نشر افق)، روش، چکه، پیام مشرق ارتباط برقرار کرد و با آنها همکاری نمود.

۲۱

۸. مژده رسید به عبدلی /

اومد به دنیا خواهرت

شاعر: فاطمه ستاری

تصویرگر: آتلیه باروک

مشخصات نشر: تهران، دوست

مهربان، نوبت چهارم

۱۳۹۱

این کتاب با زبان شعر، به داستان به دنیا آمدن فرزند جدید در یک خانواده اشاره دارد.

مفهوم کتاب، بیشتر به حسادت فرزند اول اشاره دارد و زیاد به احساس علاقه‌ی فرزند اول نمی‌پردازد. طراحی و تصویرگری کتاب بسیار ضعیف ارائه شده است.

دو عنوان کتاب هم وجود داشت که شاید بتوانیم آن را غیر مستقیم به این مسئله مرتبط بدانیم:

۲۰

چه خوبه دختر خاله ام
دوستش دارم به عالم

۱. چه خوبه دختر خاله‌م دوستش دارم به

عالم

شاعر: ناصر کشاورز

تصویرگر: نیلوفر میر محمدی

مشخصات نشر: تهران، نشر روش، نوبت پنجم

۱۳۸۶

نمونه‌ای از انواع کتاب‌های سه‌بعدی انتشارات ریحانه

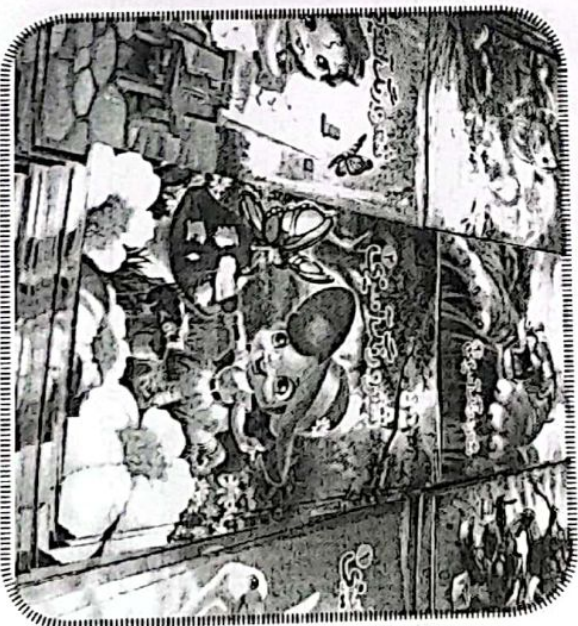

نمونه‌ای از انواع کتاب‌های عرضه شده در انتشارات شهر قلم

گزارش تصویری:

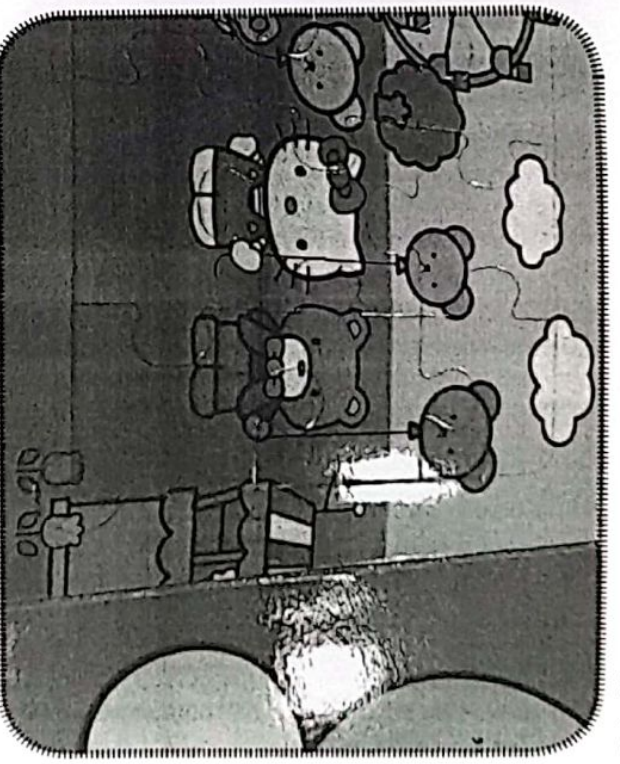
نمونه‌ای از طرح‌های زیبای کتاب‌های انتشارات ترم

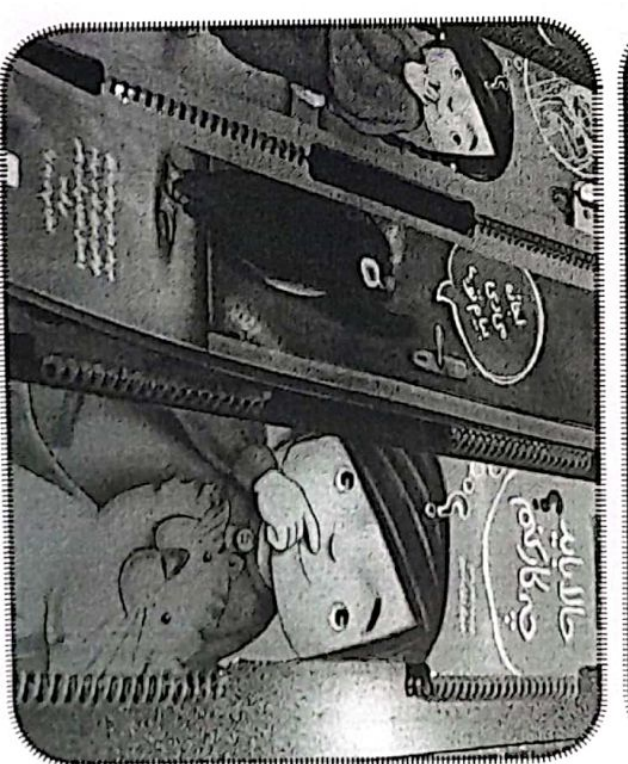
مطابق با مسرود پیاده خانم الامریه (صح) ص ۱۳۹

همراهی جناب یکی از کتاب های انتشارات برای

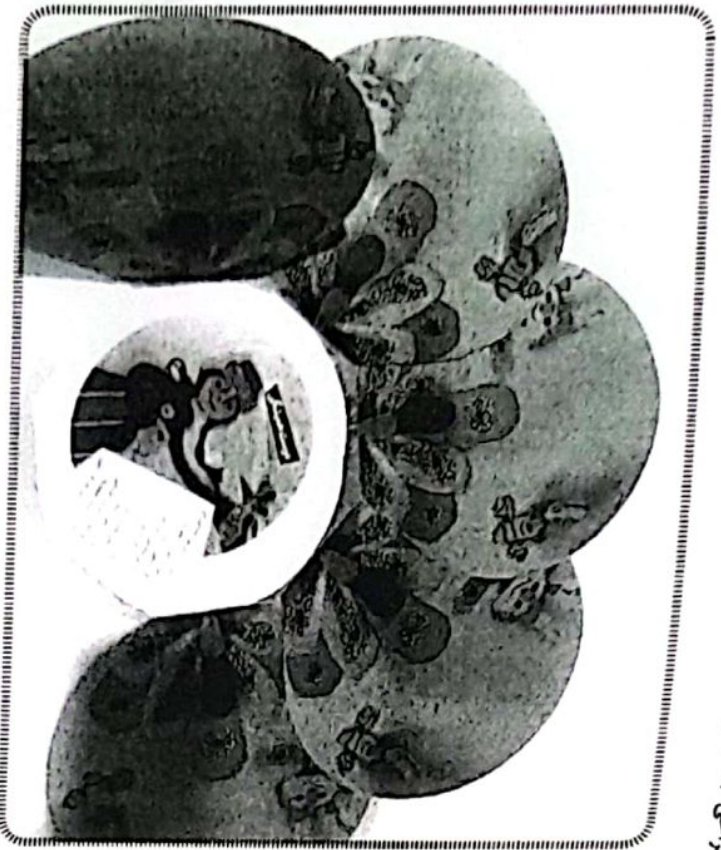

همراهی از انواع کتاب های عرضه شده در انتشارات شهر قلم

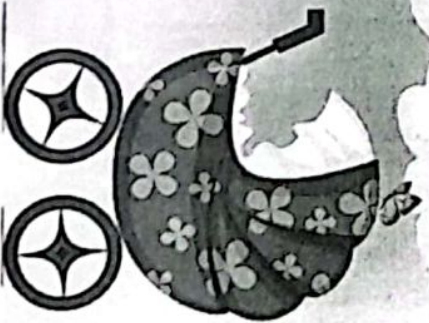
مدارح و المیرودی و هیاده خاتم الانبیا (عج) مهر ۱۳۹۳

انتشارات کتاب‌های فنی (واحد کودک مؤسسه نشر افق)
 ه طراحی جناب و میگردانه مجموعه ۸ جلدی کتاب ترانه‌های نیایش

چرا نانوژو و اما بیشتر می‌آیند از آن‌ها؟

در این کتاب، ما با نانوژو و اما بیشتر می‌آیند از آن‌ها آشنا می‌شویم. نانوژو و اما بیشتر می‌آیند از آن‌ها به دلیل اینکه آنها در دنیای ما زندگی می‌کنند و ما می‌توانیم با آنها ارتباط داشته باشیم. نانوژو و اما بیشتر می‌آیند از آن‌ها به دلیل اینکه آنها در دنیای ما زندگی می‌کنند و ما می‌توانیم با آنها ارتباط داشته باشیم.

کشور بدون جمعیت جوان، یعنی کشور بدون ابتکار و پیشرفت و هیجان و شور و شوق، بنابراین، برنامه حیاتی تکثیر نسل باید بطور جدی دنبال و پیگیری شود.

مقام معظم رهبری - ۱۳۹۳/۲/۱۵

بنیاد و مرکز خدمات تخصصی
دفتر مطالعات راهبردی
۵